Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA DŽERARDA HOGANA [*GERARD HOGAN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 14. janvārī[1]

Lieta C-19/19

État belge
pret
Pantochim SA, likvidācijas procesā

(*Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Beļģija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 76/308/EEK – Savstarpējā palīdzība prasījumu piedziņā – Direktīva 2008/55/EK – 6. un 10. pants – Direktīva 2010/24/ES – 13. panta 1. punkts – Pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts vārdā piedzīta nodokļu prasījuma ieskaits pret prasījuma saņēmējas dalībvalsts nodokļu parādu – Piedzītā prasījuma statuss – Termina "priekšrocība" interpretācija

I. Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 76/308/EEK (1976. gada 15. marts) par savstarpēju palīdzību tādu prasījumu piedziņā, kas radušies no darbībām, kuras ir daļa no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) finansēšanas sistēmas, kā arī lauksaimniecības un muitas nodokļu piedziņā[2], 6. panta 2. punktu un 10. pantu, skatot tos kopsakarā ar Padomes Direktīvas 2008/55/EK (2008. gada 26. maijs) par savstarpējo palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem un citiem pasākumiem 6. panta otro daļu un 10. pantu[3].

2. Lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *État belge* (turpmāk tekstā – "Beļģijas valsts") un likvidācijas procesā esošo *Pantochim*. Ar uzdotajiem jautājumiem būtībā tiek vaicāts, vai nodokļu prasījumu, ko *Pantochim* izvirza pret Beļģijas valsti, var savstarpēji dzēst ar pievienotās vērtības nodokļa (PVN) prasījumu, ko Vācijas valsts izvirza pret šo uzņēmumu. Vācijas valsts, pamatojoties uz Direktīvu 76/308, kas tika transponēta saskaņā ar Beļģijas tiesībām, bija lūgusi Beļģijas valstij palīdzību, lai atgūtu attiecīgo parādu.

3. Ierosinu atgriezties pie strīda faktiem, taču vispirms ir jāizklāsta atbilstošās tiesību normas.

1 Oriģinālvaloda – angļu.
2 OV 1976, L 73, 18. lpp.
3 OV 2008, L 150, 28. lpp.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Direktīva 76/308

4. Direktīvas 76/308 6. panta sākotnējā redakcijā ir noteikts:

"1. Pēc lūguma iesniedzējas iestādes lūguma un saskaņā ar lūguma saņēmējas iestādes dalībvalsts normatīviem un administratīviem aktiem attiecībā uz dalībvalstī radušos līdzīgu prasījumu piedziņu, lūguma saņēmēja iestāde piedzen prasījumus, par kuriem sastādīts dokuments, kas atļauj piedziņas izpildi.

2. Šādā nolūkā jebkuru prasījumu, par kuru iesniegts piedziņas lūgums, pielīdzina prasījumiem lūguma saņēmējas iestādes dalībvalstī [..]."

5. Direktīvas 76/308 10. panta sākotnējā redakcijā ir noteikts:

"Prasījumiem, kas jāpiedzen, lūguma saņēmējas iestādes dalībvalstī nepiešķir nekāda veida priekšrocības."

2. Direktīva 2008/55

6. Direktīvas 2008/55 1. apsvērumā ir noteikts:

"Padomes Direktīva 76/308/EEK (1976. gada 15. marts) par savstarpējo palīdzību prasījumu piedziņā attiecībā uz zināmiem nodokļiem un citiem pasākumiem ir vairākas reizes būtiski grozīta. Skaidrības un praktisku iemeslu dēļ minētā direktīva būtu jākodificē."

7. Direktīvas 2008/55 6. pantā ir noteikts:

"Pēc lūguma iesniedzējas iestādes lūguma un saskaņā ar lūguma saņēmējas iestādes dalībvalsts normatīvajiem un administratīvajiem aktiem attiecībā uz dalībvalstī radušos līdzīgu prasījumu piedziņu, lūguma saņēmēja iestāde piedzen prasījumus, par kuriem sastādīts dokuments, kas atļauj piedziņas izpildi.

Šādā nolūkā jebkuru prasījumu, par kuru iesniegts piedziņas lūgums, pielīdzina prasījumiem lūguma saņēmējas iestādes dalībvalstī [..]."

8. Direktīvas 2008/55 10. pantā ir noteikts:

"Neatkarīgi no 6. panta otrās daļas, piedzenamie prasījumi negūs obligātu labumu no priekšrocībām, kas saistītas ar līdzīgiem prasījumiem, kas rodas dalībvalstī, kurā atrodas lūguma saņēmēja iestāde."

3. Direktīva 2010/24/ES

9. Direktīva 2008/55 no 2012. gada 1. janvāra tika atcelta ar Padomes Direktīvas 2010/24/ES (2010. gada 16. marts) par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem un citiem pasākumiem [4] 29. pantu.

4 OV 2010, L 84, 1. lpp.

10. Direktīvas 2010/24 10. panta 1. punktā ir noteikts:

"Pēc pieprasījuma iesniedzējas iestādes lūguma pieprasījuma saņēmēja iestāde veic to prasījumu piedziņu, uz kuriem attiecas instruments, kas atļauj izpildi pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī."

11. Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punktā ir noteikts:

"Veicot piedziņu pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī, jebkuru prasījumu, saistībā ar kuru iesniegts piedziņas pieprasījums, apstrādā tā, it kā tas būtu pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījums, ja vien šajā direktīvā nav noteikts citādi. Pieprasījuma saņēmēja iestāde izmanto pilnvaras un procedūras, kas paredzētas pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts normatīvajos un administratīvajos aktos un ko piemēro prasījumiem saistībā ar tādiem pašiem noteiktajiem maksājumiem vai nodokļiem vai, ja tādu pašu nav, līdzīgiem noteiktajiem maksājumiem vai nodokļiem, izņemot gadījumus, ja šajā direktīvā paredzēts citādi.

[..]

Pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij nav pienākums piešķirt citu dalībvalstu prasījumiem priekšrocības, ko piešķir līdzīgiem prasījumiem, kas rodas šajā dalībvalstī, ja vien starp attiecīgajām dalībvalstīm nav panākta citāda vienošanās vai ja vien tas nav paredzēts pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesību aktos. Dalībvalsts, kas piešķir priekšrocības citu dalībvalstu prasījumiem, nedrīkst atteikt tādas pašas priekšrocības citu dalībvalstu tādiem pašiem vai līdzīgiem prasījumiem saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem.

[..]"

12. Direktīvas 2010/24 13. panta 5. punktā ir noteikts:

"Neskarot 20. panta 1. punktu, pieprasījuma saņēmēja iestāde pārskaita pieprasījuma iesniedzējai iestādei saistībā ar prasījumu piedzītās summas un šā panta 3. un 4. punktā minētos procentu maksājumus."

B. Beļģijas tiesības

13. *Loi du 20 juillet 1979 concernant l'assistance mutuelle en matière de recouvrement des créances relatives à certaines cotisations, droits, taxes et HBautres mesures* (1979. gada 20. jūlija Likums par savstarpējo palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem un citiem pasākumiem) (1979. gada 30. augusta *Moniteur belge*, 9457. lpp., "1979. gada 20. jūlija likums") 12. pantā ir noteikts:

"Beļģijas iestāde, kurā iesniegts piedziņas lūgums, ārvalstu iestādes prasījumus pielīdzina prasījumiem [Beļģijas] Karalistē."

14. Minētā likuma 15. pantā ir noteikts:

"Piedzenamajiem prasījumiem nav dodamas nekāda veida priekšrocības."

15. *Loi-programme du 27 décembre 2004* (2004. gada 31. decembra *Moniteur belge*, 87006. lpp., "2004. gada 27. decembra programmlikums") 334. pantā, redakcijā, kas bija piemērojama līdz 2009. gada 7. janvārim, ir noteikts:

"Jebkuru summu, kas ir jāatmaksā vai jāmaksā nodokļu maksātājam, piemērojot tiesību normas par ienākuma nodokļiem, tiem pielīdzinātiem nodokļiem, pievienotās vērtības nodokļiem, [..] kompetentā [..] amatpersona var piešķirt bez formalitātēm ienākuma nodokļa, tam pielīdzinātu nodokļu, pievienotās vērtības nodokļa samaksai [..], ja tie nav vai vairs nav apstrīdēti.

Iepriekšējo daļu turpina piemērot konfiskācijas, cesijas, nodošanas gadījumā vai gadījumā, ja ir vienlaicīgi prasījumi vai maksātnespējas procesi."

16. 2004. gada 27. decembra programmlikuma, kas grozīts ar *loi-programme du 22 décembre 2008* (2008. gada 29. decembra *Moniteur belge*, 68649. lpp., "2008. gada 22. decembra programmlikums") 194. pantu, un pirms tā grozīšanas ar *loi du 25 décembre2016* (turpmāk tekstā – "2016. gada 25. decembra likums"), kas piemērojams faktiem no 2009. gada 8. janvāra, 334. panta pirmajā daļā ir noteikts:

"Jebkuru summu, kas atmaksājama vai samaksājama personai saskaņā ar nodokļu tiesību aktiem un kas ietilpst *Service public fédéral Finances* [(Valsts federālais finanšu dienests)] kompetencē vai kuras iekasēšanu un piedziņu nodrošina šis Valsts federālais dienests [..], bez formalitātēm un pēc kompetentās amatpersonas ieskatiem var piešķirt, lai samaksātu summas, ko šī persona ir parādā saskaņā ar attiecīgajiem nodokļu tiesību aktiem, vai lai apmierinātu nodokļu vai ar nodokļiem nesaistītus prasījumus, kuru iekasēšanu vai piedziņu nodrošina Valsts federālais finanšu dienests [..]. Šo noteikumu piemēro tikai tai attiecīgās personas parāda summai, kas netiek apstrīdēta.

Iepriekšējo daļu turpina piemērot konfiskācijas, cesijas, nodošanas gadījumā vai ja ir vienlaicīgi prasījumi vai maksātnespējas procesi."

III. Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

17. *Pantochim* ir akciju sabiedrība, kurai saskaņā ar *tribunal de commerce de Charleroi* (Šarlruā Komerclietu tiesa, Beļģija) spriedumu 2001. gada 26. jūnijā tika uzsākts likvidācijas process. Likvidācijas procesā *Pantochim* pilnībā samaksāja prioritāro PVN parādu Beļģijas valstij.

18. Likvidācijas procesā arī Beļģijas valsts deklarēja parādu 634 257,50 EUR apmērā par PVN plus procentus, ko tur Vācijas valsts. Šis konkrētais PVN parāds (turpmāk tekstā – "PVN parāds Vācijai") tika pieņemts kā nenodrošinātais parāds. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, šķiet, izriet, ka Vācijas valsts, pamatojoties uz Direktīvu 76/308, kas tika transponēta saskaņā ar Beļģijas tiesībām, bija lūgusi palīdzību, lai piedzītu attiecīgo PVN parādu.

19. Šajā lietā rodas jautājums, kas mūs uztrauc, tāpēc, ka *Pantochim* ir būtisks nodokļa prasījums pret Beļģijas valsti. Kad Beļģijas valsts norādīja, ka ir nodomājusi ar savu nodokļa parādu, kas pienākas sabiedrībai *Pantochim*, dzēst PVN parādu Vācijai, pamatojoties uz 2004. gada 27. decembra programmlikuma 334. pantu, *Pantochim* likvidatori uz to reaģēja, ierosinot tiesvedību pret Beļģijas valsti. *Tribunal de première instance du Hainaut, division Mons, Belgique* (Eno pirmās instances tiesa, Monsas apgabals, Beļģija) nolēma, ka Beļģijas valstij nebija tiesību veikt attiecīgo parādu ieskaitu. Apelācijas tiesvedībā *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa, Beļģija) ar 2016. gada 27. jūnija spriedumu šo nolēmumu atstāja negrozītu un piesprieda Beļģijas valstij samaksāt sabiedrībai *Pantochim* 502 991,45 EUR plus procentus.

20. Beļģijas valsts tad iesniedza kasācijas sūdzību *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Beļģija). Valsts uzskatīja, ka *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) ir pārkāpusi *inter alia* Direktīvas 76/308 6. panta 2. punktu, liedzot tai piedzīt parādu par labu Vācijas valstij kā parādu, kas būtu parāds par labu pašai Beļģijas valstij. Turklāt Beļģijas valsts neuzskata, ka parādu ieskaits saskaņā ar 2004. gada 27. decembra programmlikuma 334. pantu ir "priekšrocība" atbilstoši Direktīvas 76/308 10. pantam.

21. Minētā tiesa norādīja vairākus *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) konstatējumus, kurus Beļģijas valsts bija apstrīdējusi.

22. Pirmkārt, *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) uzskatīja, ka "ar [programmlikuma] 334. pantu nav skaidri izslēgti Civilkodeksa noteikumi par ieskaitu", saskaņā ar kuriem ir jāizpilda prasība par "divu savstarpēju parādu esamību [..] starp vienām un tām pašām personām, kas rīkojas tādā pašā statusā". *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) norādīja, ka, "lai arī Vācijas valsts prasījumu var piedzīt kā pašas Beļģijas valsts prasījumu, tas joprojām paliek Vācijas valsts prasījums", tādējādi "likumīgs ieskaits nav iespējams, jo nav savstarpēju parādu starp vienām un tām pašām personām, un Beļģijas valsts vēlas dzēst savu parādu [sabiedrībai *Pantochim*] ar [sabiedrības *Pantochim*] parādu Vācijas valstij". Minētā tiesa turpinājumā norādīja, ka, "pat ja nodokļu ieskaits būtu jāuzskata par ieskaitu *sui generis*", programmlikuma 334. pantā tomēr nav paredzēts "paplašināt ieskaita priekšrocības attiecībā uz prasījumiem, kas nav Beļģijas valsts prasījumi".

23. Otrkārt, *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) uzskatīja, ka direktīvas noteikumi neatspēko iepriekš minēto, jo, lai arī "tajos ir paredzēts, ka prasījumi, attiecībā uz kuriem ir lūgta palīdzība, ir jāpiedzen tādā pašā veidā kā lūguma saņēmējas valsts prasījumi", tomēr "piedzenamajiem prasījumiem ir dodamas priekšrocības, kas ir līdzīgas tās dalībvalsts prasījumiem, kurā atrodas lūguma saņēmēja iestāde, tikai tad, ja tas paredzēts šīs valsts tiesību aktos vai līgumā, kas noslēgts starp pieprasījuma iesniedzēju valsti un pieprasījuma saņēmēju valsti". *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) piebilda, ka, "tā kā direktīvā nav definēts termins "priekšrocība", tas ir jāsaprot parastajā nozīmē kā priekšrocība vai prerogatīva".

24. Šādos apstākļos *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai tiesību norma, saskaņā ar kuru prasījumu, par kuru iesniegts piedziņas lūgums, "pielīdzina prasījumiem lūguma saņēmējas iestādes dalībvalstī", kā tas ir paredzēts [Direktīvas 2008/55] 6. panta [otrajā daļā], ar ko ir aizstāts [Direktīvas 76/308] 6. panta 2. punkts, ir jāsaprot tādējādi, ka lūguma iesniedzējas valsts prasījumu pielīdzina lūguma saņēmējas dalībvalsts prasījumam un līdz ar to lūguma iesniedzējas valsts prasījums kļūst par lūguma saņēmējas dalībvalsts prasījumu?

2) Vai termins "priekšrocība", kas lietots [Direktīvas 2008/55] 10. pantā un pirms kodificēšanas [Direktīvas 76/308] 10. pantā, ir jāsaprot kā ar prasījumu saistītas pirmtiesības, kas piešķir tam prioritātes tiesības salīdzinājumā ar citiem prasījumiem gadījumā, ja ir iesniegti vairāki prasījumi, vai kā mehānisms, kura mērķis ir saņemt prasījuma preferenciālu maksājumu gadījumā, ja ir iesniegti vairāki prasījumi?

3) Vai nodokļu iestādes tiesības 2004. gada 27. decembra programmlikuma 334. pantā paredzētajos apstākļos veikt ieskaitu gadījumā, ja ir iesniegti vairāki prasījumi, ir jāuzskata par priekšrocību iepriekš minēto direktīvu 10. panta izpratnē?"

IV. Tiesvedība Tiesā

25. Rakstveida apsvērumus Tiesā iesniedza *Pantochim*, Beļģijas un Spānijas valdības, kā arī Eiropas Komisija. Tiesa nolēma lietu izskatīt, nenoturot tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai.

V. Analīze

A. Ievada piezīmes

26. Tiesai iesniegtajos prejudiciālajos jautājumos *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) min konkrētus Direktīvas 76/308 un Direktīvas 2008/55 noteikumus. Nav sniegtas atsauces uz Direktīvu 2010/24. Uzskatu, ka pirms uzdoto jautājumu izskatīšanas vispirms ir jānosaka, kura direktīva ir piemērojama *ratione temporis*. Tas ir svarīgi, jo Direktīvas 76/308/EK 6. panta 2. punkta, Direktīvas 2008/55 6. panta otrās daļas un Direktīvas 2010/24 10. panta 1. punkta un tās 13. panta 1. punkta pirmās daļas formulējumā ir noteiktas atšķirības, lai arī to piemērošanas joma, protams, ir līdzvērtīga. To tomēr nevar teikt par Direktīvas 76/308[5] 10. pantu, Direktīvas 2008/55 10. pantu un Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešo daļu[6].

27. 2004. gada 1. jūlija sprieduma lietā *Tsapalos* un *Diamantakis* (C-361/02 un C-362/02, EU:C:2004:401) 20. punktā Tiesa nosprieda, ka, tā kā Direktīva 76/308 regulē tikai dažu citā dalībvalstī radušos prasījumu kategoriju atzīšanu un izpildi, neparedzot noteikumus par to rašanos un apjomu, šīs direktīvas noteikumi ir jāuzskata par procesuālajiem noteikumiem. Manuprāt, šī Tiesas nostādne attiecas arī uz Direktīvu 2008/55 un Direktīvu 2010/24.

28. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru procesuālajiem noteikumiem parasti ir jāattiecas uz visām tiesvedībām, kas ir uzsāktas brīdī, kad tie stājas spēkā, atšķirībā no materiālajām tiesību normām, kuras parasti interpretē kā tādas, kas neattiecas uz situācijām, kuras izveidojušās pirms to stāšanās spēkā[7].

29. Direktīvas 2010/24 29. pantā norādīts, ka Direktīva 2008/55 tiek atcelta no 2012. gada 1. janvāra un ka atsauces uz atcelto Direktīvu 2008/55 uzskata par atsaucēm uz Direktīvu 2010/24[8]. Direktīvā 2010/24 nav sniegti pārejas noteikumi.

30. Tāpēc es uzskatu, ka uz iesniedzējtiesā šobrīd skatīto lietu attiecas Direktīva 2010/24, nevis Direktīva 76/308 vai Direktīva 2008/55.

B. Par pirmo jautājumu

31. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmā daļa, kurā noteikts, ka "jebkuru prasījumu, saistībā ar kuru iesniegts piedziņas pieprasījums, apstrādā tā, it kā tas būtu pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījums", ir jāinterpretē tādējādi, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums (šajā tiesvedībā – Vācijas prasījums) iegūst pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījuma (šajā tiesvedībā – Beļģijas prasījums) statusu.

5 Tās sākotnējā redakcijā.

6 Tiesa 2004. gada 29. aprīļa sprieduma Komisija/Padome (C-338/01, EU:C:2004:253) 72. punktā jau bija noteikusi, ka "Direktīvas 76/308 10. pantā bija noteikts, ka piedziņas instrumentiem lūguma saņēmējas iestādes dalībvalstī nepiešķir nekāda veida priekšrocības, savukārt šā panta grozītajā redakcijā, kas izriet no [Padomes Direktīvas 2001/44/EK (2001. gada 15. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 76/308 (OV 2001 L 175, 17. lpp.)], ir noteikts, ka šie prasījumi negūs obligātu labumu no priekšrocībām, kas saistītas ar līdzīgiem prasījumiem, kuri rodas dalībvalstī, kurā atrodas lūguma saņēmēja iestāde. Šāds *grozījums būtiski maina to, kā tiek traktēti prasījumi, uz kuriem attiecās Direktīva 76/308*, jo apvērš līdz tam piemērojamo principu, nosakot, ka šādiem prasījumiem nepiešķir priekšrocību režīmu dalībvalstī, kurai tika adresēts pieprasījums". Mans izcēlums.

7 Spriedums, 2004. gada 1. jūlijs, *Tsapalos* un *Diamantakis* (C-361/02 un C-362/02, EU:C:2004:401, 19. punkts). Savu apsvērumu 42. punktā Komisija norāda, ka, tā kā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav norādīts, kurā datumā Vācijas valsts ir iesniegusi piedziņas pieprasījumu, nav iespējams noteikt, kura no trim direktīvām ir piemērojama pamatlietā. *Pantochim*, Beļģijas valdība un Spānijas valdība atsaucas gan uz Direktīvu 76/308, gan uz Direktīvu 2008/55.

8 Direktīva 76/308 tika atcelta ar 25. pantu Direktīvā 2008/55 no 2008. gada 30. jūnija. Skat. Direktīvas 2008/55 26. pantu.

32. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Direktīvā 76/308 ir noteikti kopīgi noteikumi par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem nodokļiem un noteiktiem maksājumiem un nodevām [9]. Šī nostādne ir piemērojama arī attiecībā uz Direktīvu 2010/24 [10]. Proti, Direktīvas 2010/24 mērķis ir nodrošināt, ka Direktīva 76/308, kas ir kodificēta ar Direktīvu 2008/55, ir piemērojama plašāk arī uz prasījumiem, uz kuriem iepriekš šīs pēdējās minētās direktīvas neattiecās, lai labāk aizsargātu dalībvalstu finansiālās intereses un iekšējā tirgus neitralitāti, kā arī lai padarītu savstarpējo palīdzību efektīvāku un lietderīgāku. Tādējādi, ņemot vērā aizvien pieaugošo palīdzības pieprasījumu skaitu, Direktīvas 2010/24 mērķis ir atvieglot un veicināt šo savstarpējo palīdzību [11].

33. Direktīvas 2010/24 1. pantā ir noteikts, ka šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi, saskaņā ar kuriem dalībvalstis *sniedz palīdzību*, piedzenot kādā dalībvalstī tos 2. pantā paredzētos prasījumus, kuri ir radušies citā dalībvalstī. Direktīvas 2010/24 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka palīdzības pieprasījumu var iesniegt tostarp *visiem noteiktajiem maksājumiem un nodokļiem*, ko iekasē dalībvalsts vai tās vārdā, vai ko iekasē Savienības vārdā [12]. Saskaņā ar Direktīvas 2010/24 10. panta 1. punktu vienas dalībvalsts pieprasījuma saņēmēja iestāde pēc citas dalībvalsts pieprasījuma iesniedzējas iestādes lūguma veic to prasījumu piedziņu, uz kuriem attiecas instruments, kas atļauj izpildi pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī.

34. Tiesa 2018. gada 26. aprīļa sprieduma *Donnellan* (C-34/17, EU:C:2018:282) 48. punktā norādīja, ka atbilstoši Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punktam prasījums, kas ir piedziņas pieprasījuma priekšmets, tiek izskatīts kā pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījums, "tādējādi tai ir jāizmanto pilnvaras un procedūras, kas paredzētas normatīvajos vai administratīvajos aktos un ko piemēro prasījumiem saistībā ar identiskiem vai līdzīgiem noteiktajiem maksājumiem vai nodokļiem tās tiesību sistēmā" [13].

35. Tomēr ir svarīgi uzsvērt šo piezīmju robežas 2018. gada 26. aprīļa spriedumā *Donnellan* (C-34/17, EU:C:2018:282). No šajā spriedumā lietotajiem terminiem ir skaidrs, ka Tiesa atsaucās uz pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts *procesuālajiem pienākumiem*. Tāpēc uzskatu, ka, lai arī Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmajā daļā ir prasīts, ka no *procesuālā skatpunkta* pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumi ir uzskatāmi par līdzvērtīgiem [14] pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumiem, šā konkrētā noteikuma piemērošanas jomai tomēr ir robežas. Proti, no *materiālā skatpunkta* šāds prasījums neiegūst tādu pašu statusu, kāds ir prasījumam, ko iesniegusi pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts.

36. Tas skaidri izriet no paša 13. panta 1. punkta formulējuma un konteksta. Tādējādi, piemēram, Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā ir noteikts, ka "pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij *nav pienākums* piešķirt citu dalībvalstu prasījumiem priekšrocības, ko piešķir līdzīgiem prasījumiem, kas rodas šajā dalībvalstī, *ja vien* starp attiecīgajām dalībvalstīm nav panākta citāda vienošanās vai ja vien tas nav paredzēts pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesību aktos" [15]. Tas vien ir pietiekami, lai

9 Spriedums, 2012. gada 18. oktobris, X (C-498/10, EU:C:2012:635, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

10 Saskaņā ar Direktīvas 2010/24 pirmo apsvērumu "dalībvalstu savstarpēja palīdzība, piedzenot citai citas un Savienības prasījumus attiecībā uz konkrētiem nodokļiem un citiem pasākumiem, palīdz nodrošināt pienācīgu iekšējā tirgus darbību. Tā nodrošina fiskālu neitralitāti un ir ļāvusi dalībvalstīm atcelt diskriminējošus aizsargpasākumus pārrobežu darījumos, kas izstrādāti, lai novērstu krāpšanos un zaudējumus budžetā". Skat. arī spriedumu, 2018. gada 26. aprīlis, *Donnellan* (C-34/17, EU:C:2018:282, 42. punkts).

11 Šajā ziņā skat. spriedumu, 2019. gada 14. marts, *Metirato* (C-695/17, EU:C:2019:209, 29. punkts). Skat. arī Direktīvas 2010/24 4. apsvērumu, kurā ir noteikts, ka, "lai labāk aizsargātu dalībvalstu finansiālās intereses un iekšējā tirgus neitralitāti, savstarpējā palīdzība prasījumu piedziņā ir jāattiecina arī uz prasījumiem saistībā ar noteiktiem maksājumiem un nodokļiem, uz ko pagaidām vēl neattiecas savstarpēja palīdzība prasījumu piedziņā, savukārt, lai varētu apstrādāt pieaugošo palīdzības pieprasījumu skaitu un nodrošināt labākus rezultātus, jāuzlabo palīdzības efektivitāte un jāveicina tās īstenošana praksē. Lai to īstenotu, vajadzīgi nopietni pielāgojumi, un mērķu sasniegšanai nepietiktu tikai ar spēkā esošās Direktīvas 2008/55/EK grozīšanu. Minētā direktīva tāpēc būtu jāatceļ un jāaizstāj ar jaunu juridisku instrumentu, kas pamatojas uz Direktīvas 2008/55/EK sasniegumiem, taču attiecīgos gadījumos nodrošina skaidrākus un precīzākus noteikumus".

12 Jāatzīmē, ka Padomes Direktīva 79/1071/EEK (1979. gada 6. decembris), ar kuru tika grozīta Direktīva 76/308 (OV 1979, L 331, 10. lpp.), paplašināja Direktīvas 76/308 piemērošanas jomu, attiecinot to uz PVN prasījumiem.

13 Skat. pēc analoģijas attiecībā uz Direktīvu 76/308 2010. gada 14. janvāra spriedumu *Kyrian* (C-233/08, EU:C:2010:11, 43. punkts).

14 Pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts var atteikties piešķirt palīdzību pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij tikai ļoti ierobežotos gadījumos. Skat. spriedumu, 2018. gada 26. aprīlis, *Donnellan* (C-34/17, EU:C:2018:282, 49.–51. punkts).

15 Mans izcēlums.

parādītu, ka pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumi tiek apstrādāti atšķirīgi un atsevišķi no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumiem. Savā ziņā tas parāda arī Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmajā daļā sniegtā noteikuma robežas, jo, ja pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumi tiktu patiešām apstrādāti kā prasījumi, kas šajā nozīmē ir materiālā ziņā identiski pieprasījuma saņēmējas valsts prasījumiem, šīs direktīvas [13. panta 1. punkta] trešā daļa būtu lieka un nevajadzīga.

37. Tāpēc, manuprāt, Direktīvas 2010/24 iedarbība ir tāda, ka pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts darbojas kā aģents, kas rīkojas pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts vārdā, lai nodrošinātu pēdējās minētās valsts prasījuma izpildi [16]. Tomēr, ja pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij nav iesniegts nekāds konkrēts prasījums, un šajā lietā nekas neliecina, ka tas būtu darīts, prasījums paliek pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums [17].

38. Proti, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2010/24/EK 1. pantu pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts loma ir *palīdzēt* pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij piedzīt *savus* prasījumus. Es tādējādi piekrītu Spānijas valdības argumentam [18], ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumu nevar pielīdzināt pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumam un ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums neiegūst tādu pašu statusu, kāds ir pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumam [19].

39. Šajā saistībā Tiesa 2019. gada 14. marta sprieduma *Metirato* (C-695/17, EU:C:2019:209) 40. punktā bija nesen norādījusi, ka, "tā kā Direktīvā 2010/24 nav noteikta kārtība, kādā ir uzglabājamas summas, kuras pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir piedzinusi, bet vēl nav pārskaitījusi pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij, šis jautājums ietilpst dalībvalstu kompetencē, *ar nosacījumu, ka tiek ievērots pienākums pārskaitīt piedzītās summas un attiecīgos procentus*" [20].

40. Ievērojot iepriekš minēto, uzskatu, ka Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmā daļa, kurā noteikts, ka "jebkuru prasījumu, saistībā ar kuru iesniegts piedziņas pieprasījums, apstrādā tā, it kā tas būtu pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījums", ir vienkārši jāinterpretē tādējādi, ka pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir jāizmanto pilnvaras un procedūras, kas paredzētas normatīvajos vai administratīvajos aktos un ko piemēro prasījumiem saistībā ar identiskiem vai līdzīgiem noteiktajiem maksājumiem vai nodokļiem tās tiesību sistēmā. Izlasot Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmo un trešo daļu, ir skaidrs, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums šajā nolūkā tomēr neiegūst materiālā prasījuma statusu, kāds ir pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij.

16 Principā pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir jācenšas panākt, lai izmaksas, kas tai radušās saistībā piedziņas pieprasījumu, samaksātu attiecīgais parādnieks, nevis pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts. Saskaņā ar Direktīvas 2010/24 20. panta 1. punktu "[..] pieprasījuma saņēmēja iestāde mēģina no attiecīgās personas piedzīt un kompensēt ar piedziņu saistītās izmaksas, ievērojot pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts normatīvos aktus".

17 2019. gada 14. marta spriedumā lietā *Metirato* (C-695/17, EU:C:2019:209, 33. un 34. punkts) Tiesa atzīmēja, ka Direktīvas 2010/24 14. pantā ir noteikts, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts tiesas un pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts tiesas kompetences ir jānošķir. Tādējādi strīdi par prasījumu ir jāiesniedz izskatīšanai pieteicējas dalībvalsts tiesā, savukārt pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī veiktie izpildes pasākumi ir jāskata pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesā. Saskaņā ar Tiesas pausto šis kompetenču sadalījums izriet no tā, ka prasījumi un instrumenti, kas dod tiesības veikt piedziņu, tiek izdoti, pamatojoties uz pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, savukārt izpildes pasākumi tiek pieņemti pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī saskaņā ar tajā piemērojamajām tiesību normām. Šis pilnvaru dalījums, manuprāt, norāda uz faktu, ka Direktīvā 2010/24 ir ietvertas procesuālās normas, nevis materiālās normas, kas reglamentē tostarp prasījuma statusu vai īpašumtiesības.

18 Skat. tās apsvērumu 27. punktu.

19 *Pantochim* uzskata, ka pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts rīkojas pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts vārdā. Skat. tās apsvērumu 8. punktu. Beļģijas valdība savu apsvērumu 18. un 21. punktā norāda, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums iegūst pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījuma statusu un ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums ir pilnībā pielīdzināts pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumam.

20 Mans izcēlums. Skat. Direktīvas 2010/24 13. panta 5. punktu. Es atzīmētu, ka, lai arī Tiesa 2019. gada 14. marta spriedumā lietā *Metirato* (C-695/17, EU:C:2019:209) lielākoties ievēroja ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus lietā *Metirato* (EU:C:2018:944), tā neizmantoja ģenerāladvokāta secinājumos izmantotos terminus "prasījumu pilnīga pielīdzināšana", lai norādītu uz Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmajā daļā noteikto principu, kas paredz, ka prasījumi, attiecībā uz kuriem ir iesniegts piedziņas pieprasījums, ir jāapstrādā tā, it kā tie būtu pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumi.

C. Par otro jautājumu

41. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā Tiesai, vai termins "priekšrocība", kas lietots Direktīvas 76/308 10. pantā un Direktīvas 2008/55 10. pantā, ir jāinterpretē kā ar prasījumu saistītas pirmtiesības, kas piešķir tam prioritātes tiesības gadījumā, ja vienlaikus ir iesniegti vairāki prasījumi, vai kā mehānisms, kas nodrošina, ka vienlaicīgu prasījumu gadījumā priekšroka tiks dota šā prasījuma apmaksai.

42. Kā biju jau norādījis šo secinājumu 30. punktā, uzskatu, ka uz lietu, kas šobrīd tiek skatīta iesniedzējtiesā, attiecas Direktīva 2010/24, nevis Direktīva 76/308 vai Direktīva 2008/55. Tādējādi iesniedzējtiesa lūdz interpretēt Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešo daļu. Šajā saistībā tā jautā, vai termins "priekšrocības" ir jāsaprot kā pirmtiesības attiecībā uz prasījumu, kas dod prioritātes tiesības salīdzinājumā ar citiem prasījumiem, ja vienlaikus ir iesniegti vairāki prasījumi, vai kā mehānisms, kas nodrošina, ka vienlaicīgu prasījumu gadījumā priekšroka tiks dota šā prasījuma apmaksai. Neraugoties uz šā jautājuma formālo valodu, iesniedzējtiesa, manuprāt, nav norādījusi, kā saskaņā ar tās tiesību sistēmu abas šīs alternatīvas praktiski atšķiras.

43. Tāpēc šo jautājumu es skatīšu abstrakti, koncentrējoties uz pašā direktīvā izmantoto formulējumu.

44. Jāatzīmē, ka angļu valodas versijā Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā nav norādes uz terminu "privilēģija" [*privilege*] [21]. Proti, tajā ir norādīts, ka pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij nav pienākums piešķirt citu dalībvalstu prasījumiem *priekšrocības* [*preferences*] [22], ko piešķir līdzīgiem prasījumiem, kas rodas šajā dalībvalstī, ja vien starp attiecīgajām dalībvalstīm nav panākta citāda vienošanās vai ja vien tas nav paredzēts pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesību aktos [23].

45. Pastāvīgajā judikatūrā noteikts, ka no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas prasības un no vienlīdzības principa izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā tās satura un piemērošanas jomas noskaidrošanai nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, parasti visā Savienībā ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi [24]. Turklāt, tā kā Direktīvā 2010/24 termins "priekšrocības" (un/vai "privilēģijas" franču valodas versijā [25]) nav definēts, šā termina nozīme un apjoms ir jānosaka, ņemot vērā vispārējo kontekstu [26], kādā tas lietots, un tā parasto nozīmi sarunvalodā [27].

21 Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešās daļas franču valodas versijā ir minētas gan priekšrocības [*préférences*], gan privilēģijas [*privilèges*]. Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešās daļas spāņu, čehu, dāņu, vācu, igauņu, itāļu, latviešu, lietuviešu, ungāru, maltiešu, holandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu un zviedru valodas versijās visā tekstā izmanto to pašu vai gandrīz ekvivalentu terminu. Šis termins atbilst nozīmei "priekšrocības", "privilēģijas", "prioritāte" ("prioritātes tiesības") vai "prerogatīva".

22 Uzskatu, ka Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā lietotais termins "priekšrocības" [*preferences*] ir faktiski sinonīms Direktīvas 76/308 10. pantā lietotajam terminam "priekšrocības piešķiršana" un Direktīvas 2008/55 10. pantā lietotajam terminam "privilēģija" [*privilege*]. Tomēr Jāuzsver, ka paši panti tvēruma ziņā ir visai atšķirīgi un to saturs laika gaitā ir mainījies. Skat. 1. Panta 9. punktu Padomes priekšlikumā Eiropas Parlamentam un Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 76/308/EEK par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā, kas radušies no darbībām, kuras pieder pie Eiropas Lauksaimniecības vadības un garantiju fonda (ELVGF) finansēšanas sistēmas, kā arī lauksaimniecības maksājumu un muitas nodokļu piedziņā un attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa un dažu akcīzes nodokļu piedzīšanu (98/C 269/06), COM(1998) 364, galīgā redakcija, kurā minēts termins "priekšrocības" (*preferences*), nevis "privilēģijas" [*privileges*]. Galīgajā pieņemtajā tekstā, proti, Direktīvā 2001/44, lietots termins "privilēģijas" [*privilege*].

23 *Pantochim* (savu apsvērumu 10. lpp.), Spānijas valdība (savu apsvērumu 31. punkts) un *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) uzskata, ka termins "privilēģija" attiecas uz priekšrocībām vai prerogatīvu. Beļģijas valdība apgalvo, ka termins "privilēģija' ir jāsaprot kā ar prasījumu saistītas pirmtiesības, kas piešķir tam prioritātes tiesības gadījumā, ja vienlaikus ir vairāki prasījumi (tās apsvērumu 40. punkts). Komisija uzskata, ka tas jāsaprot kā prasījumam piešķirtas prioritāra maksājuma tiesības (tās apsvērumu 32. punkts).

24 Spriedums, 2017. gada 16. novembris, *Kozuba Premium Selection* (C-308/16, EU:C:2017:869, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

25 Es vēlreiz uzsveru, ka, manuprāt, šie termini ir sinonīmi.

26 Komisijas priekšlikumā, uz kuru pamatojoties tika pieņemta Direktīva 2010/24, tika lietots privilēģijas [*privilege*], nevis priekšrocības [*preference*]. Skat. Komisijas priekšlikuma Padomes Direktīvai par savstarpējo palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar nodokļiem, nodevām un citiem pasākumiem (COM(2009) 0028, galīgā redakcija) (turpmāk tekstā – "Priekšlikums Direktīvai 2010/24") 13. apsvērumu un 22. panta 2. punktu. Šajā priekšlikuma punktā būtībā ir noteikts, ka gadījumā, kad tiek izpildīts palīdzības pieprasījums saistībā ar prasījumu, kas ietilpst direktīvas piemērošanas jomā, ir jāizmanto ne tikai pilnvaras, bet arī priekšrocības, kas piešķirtas prasījumiem, kuri rodas pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī. No Direktīvas 2010/24 izstrādes procesa nav skaidrs, kāpēc termins "privilēģija" tika aizstāts ar terminu "priekšrocības" dažādās valodu versijās un kāds ir bijis šīs aizstāšanas mērķis, ja tāds vispār ir bijis.

27 Spriedums, 2006. gada 4. maijs, *Massachusetts Institute of Technology* (C-431/04, EU:C:2006:291, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).

46. Termins "priekšrocības", kas parādās tikai Direktīvas 2010/24 14. apsvērumā un 13. panta 1. punkta trešajā daļā, šajā direktīvā nav definēts un nav sniegta atsauce uz dalībvalstu tiesību aktiem šā termina definēšanas nolūkā. Direktīvas 2010/24 14. apsvērumā būtībā ir noteikts, ka pilnvaras, kas pieprasījuma saņēmēja dalībvalstij piešķirtas saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem un ko piemēro prasījumiem attiecībā uz tiem pašiem vai līdzīgiem noteiktiem maksājumiem vai nodokļiem, "parasti nebūtu šādi jāizmanto attiecībā uz priekšrocībām, ko piešķir prasījumiem, kuri radušies pieprasījuma saņēmējā dalībvalstī. Tomēr būtu jāparedz iespēja attiecināt priekšrocības arī uz citu dalībvalstu prasījumiem, balstoties uz vienošanos starp attiecīgajām dalībvalstīm" [28].

47. Direktīvas 2010/24 13. pants ir "Piedziņas pieprasījuma izpilde". Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmajā daļā būtībā ir noteikts, ka pieprasījuma saņēmējai iestādei ir jāizmanto *pilnvaras un procedūras*, kas paredzētas pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts normatīvajos un administratīvajos aktos, lai piedzītu piedziņas pieprasījumā noteiktos prasījumus. Šim nolūkam visi šādi prasījumi ir jāapstrādā kā pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumi, ja vien minētajā direktīvā nav norādīts citādi.

48. Manuprāt, Direktīvas 2010/14 13. panta 1. punkta trešā daļa nav izstrādāta kā izņēmums vai atkāpe no šā paša punkta pirmās daļas, proti, tajā drīzāk ir norādīts kaut kas atšķirīgs no pilnvarām un procedūrām, ko piemēro, izpildot piedziņas pieprasījumu. Ņemot vērā minētā noteikuma vispārējo kontekstu un formulējumu, uzskatu, ka noteiktos apstākļos tas nodrošina *papildu* tiesības vai priekšrocības, kas piešķirtas attiecībā uz pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumu izpildi, paplašinot tās uz pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumiem papildus pilnvarām un procedūrām, kas minētas Direktīvas 2010/14 13. panta 1. punkta pirmajā daļā. Kā jau biju norādījis, tas viss pastiprina secinājumus attiecībā uz pirmo jautājumu, ka pieprasījuma iesniedzēja valsts prasījums nav jāskata no *materiālā skatpunkta* kā prasījums, ko iesniegusi pieprasījuma saņēmēja valsts, jo, vēlreiz atkārtošu, tas viss būs nevajadzīgi, ja prasījumam tiktu piešķirts šis materiālais statuss.

49. Ņemot vērā to, ka termins "priekšrocības" Direktīvas 2010/14 13. panta 1. punkta trešajā daļā parādās plašā un nekonkrētā veidā, uzskatu, ka šis termins attiecas uz jebkuru mehānismu, kurš nodrošina, ka vairāku vienlaicīgu prasījumu gadījumā priekšroka tiks dota pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījuma apmaksai. Tas varētu tostarp ietvert pirmtiesības jeb prioritātes tiesības, kas piešķirtas pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumiem, attiecībā uz prasījumu apmaksas secību vai apmaksas kategoriju, ņemot vērā šīs dalībvalsts maksātnespējas sistēmu [29]. Attiecīgi pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts *var*, lai arī tas netiek *prasīts*, piešķirt šādas pirmtiesības jeb prioritātes tiesības attiecībā uz pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumiem tādā veidā, kā noteikts Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā [30].

D. Par trešo jautājumu

50. Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai iespēja savstarpēji dzēst prasījumus vairāku vienlaicīgu prasījumu gadījumā saskaņā ar nosacījumiem, kas sniegti valsts tiesību aktos, piemēram, 2004. gada 27. decembra programmlikuma 334. pantā vai 2008. gada 22. decembra programmlikuma 194. pantā, ir jāuzskata par priekšrocību saskaņā ar Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešo daļu.

28 Skat. pretstatam Priekšlikuma Direktīvai 2010/24 22. panta 2. punktu.

29 Šajā saistībā es atzīmētu, ka Direktīvas 2010/24 piemērošana neaprobežojas ar gadījumiem, kuros pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts debitors ir maksātnespējīgs. Direktīvas 2010/24 piemērošanas joma attiecas uz visiem prasījumiem, kas noteikti tās 2. pantā, ievērojot tostarp vairākus pieprasījuma saņēmējas iestādes pienākumu ierobežojumus, kas noteikti šīs direktīvas 18. pantā.

30 Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā ir arī noteikts, ka dalībvalsts, kas piešķir priekšrocības citu dalībvalstu prasījumiem, nedrīkst atteikt tādas pašas priekšrocības citu dalībvalstu tādiem pašiem vai līdzīgiem prasījumiem saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem. Tādējādi, ja pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts piešķir priekšrocības kādas vienas dalībvalsts prasījumiem, tās uz vienlīdzīgiem noteikumiem ir jāpiešķir visu citu dalībvalstu prasījumiem. Tā kā šādas priekšrocības var darboties par sliktu citiem kreditoriem, uzskatu, ka šādas priekšrocības būtu jānosaka ar likumu pārredzamā veidā, lai citi kreditori būtu par tām informēti.

51. Kā Komisija bija norādījusi savos rakstveida apsvērumos, vispārējas pilnvaras veikt abpusēju vai savstarpēju prasījumu ieskaitu ir daļa no pilnvarām un procedūrām, kas pieejamas saskaņā ar valsts tiesību aktiem prasījumu piedziņas jomā. Šīs ieskaita pilnvaras tādējādi ir piemērojamas ne vien attiecībā uz pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumiem (šajā gadījumā uz Beļģijas valsts prasījumiem), bet arī attiecībā uz citu kreditoru prasījumiem, ja pastāv abpusēji vai savstarpēji prasījumi [31]. Tāpēc uzskatu, ka abpusēju vai savstarpēju prasījumu ieskaita pilnvaras principā ietilpst Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmās daļas piemērošanas jomā [32]. Tādējādi, piemēram, ja *Pantochim* un Vācijas valstij ir abpusēji vai savstarpēji prasījumi, principā var veikt to savstarpēju ieskaitu, ar nosacījumu, ka šie un visi citi Beļģijas tiesību aktos noteiktie nosacījumi ir izpildīti.

52. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, iespējams, nav pietiekami skaidri noteikts, vai 2004. gada 27. decembra programmlikuma 334. pantā vai 2008. gada 22. decembra programmlikuma 194. pantā ir atkāpes no Beļģijas Civilkodeksā noteiktajām vispārējām normām par ieskaitu. Šajās vispārējās normās, šķiet, būtu jābūt noteiktam, ka ir jābūt tādu personu abpusējiem vai savstarpējiem prasījumiem, kuras rīkojas vienā statusā, taču tas ir jāpārbauda valsts tiesai. Tādējādi nav skaidrs, vai pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumi (šajā gadījumā Beļģijas valsts prasījumi), uz kuriem attiecas Direktīvas 2010/24 2. pants, tiek apstrādāti atšķirīgi no citu kreditoru prasījumiem, ciktāl tas skar ieskaita normu piemērošanu.

53. Proti, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa citēja izvilkumus no *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) 2016. gada 27. jūnija sprieduma, kurā tika konstatēts, ka ne 2004. gada 27. decembra programmlikumā, ne 2008. gada 22. decembra programmlikumā nav atkāpes no Beļģijas Civilkodeksā noteiktajām vispārējām normām par ieskaitu, kas, kā es jau minēju, nosaka, ka ir jābūt vienu un to pašu personu abpusējiem prasījumiem. Turklāt saskaņā ar *Cour d'appel de Mons* (Monsas apelācijas tiesa) pausto, pat ja Vācijas valsts prasījumu varētu piedzīt kā parādu Beļģijas valstij, tas joprojām paliek parāds Vācijas valstij, un, tā kā parādi nav abpusēji, ieskaitu nevar veikt.

54. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa citēja arī noteiktus argumentus, ko Beļģijas valsts bija sniegusi apelācijas tiesvedībā šajā tiesā. Šajā saistībā iesniedzējtiesa norādīja, ka Beļģijas valsts bija apgalvojusi, ka 2004. gada 27. decembra programmlikumā un 2008. gada 22. decembra programmlikumā ir noteikta ieskaitu *sui generis* sistēma, kas neprasa, lai nodokļu jautājumos būtu parādu un prasījumu savstarpīgums. Beļģijas valsts apgalvoja, ka tādējādi ar atļauts ieskaits attiecībā uz šādiem prasījumiem, ja ir piedziņas pieprasījums saskaņā ar Direktīvu 2010/24.

55. Beļģijas valdība savos Tiesai iesniegtajos rakstveida apsvērumos apgalvo, ka trešais jautājums ir nepieņemams, jo iesniedzējtiesa nav izskaidrojusi Beļģijas Civilkodeksā noteiktās ieskaita normas un nav izskaidrojusi ieskaita mehānismu, kas noteikts 2004. gada 27. decembra programmlikumā un 2008. gada 22. decembra programmlikumā.

31 Iesniedzējtiesai, protams, ir jānosaka Beļģijas tiesībās noteiktās savstarpēja ieskaita normas.

32 Šajā nozīmē skat. Komisijas apsvērumu 50. punktā sniegtos argumentus. Turklāt, lai arī Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000 (2000. gada 29. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV 2000, L 160, 1. lpp.) nav piemērojama *Pantochim* likvidācijai *ratione temporis*, tās 6. panta "Ieskaits" 1. punktā ir noteikts, ka "maksātnespējas procedūras sākšana neietekmē kreditora tiesības pieprasīt veikt viņu prasījumu ieskaitu pret parādnieka prasījumiem, ja šādu ieskaitu atļauj tiesību akti, kas piemērojami maksātnespējīgā parādnieka prasījumam". Regulas Nr. 1346/2000 43. pantā "Piemērojamība laikā" ir noteikts, ka "šīs regulas noteikumus piemēro tikai maksātnespējas procedūrām, kas sāktas pēc tās stāšanās spēkā. Darbības, ko parādnieks veicis pirms šīs regulas stāšanās spēkā, turpina regulēt tiesību akti, ko tām piemēroja to veikšanas laikā". Regula Nr. 1346/2000 stājās spēkā 2002. gada 31. maijā. Skat. tās 47. pantu. Regula Nr. 1346/2000 tika aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/848 (2015. gada 20. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV 2015, L 141, 19. lpp.) Saistībā ar ieskaitu skat. arī Regulas 2015/848 9. panta 1. punktu, kas ir ļoti līdzīgs Regulas Nr. 1346/2000 6. panta 1. punktam. Saskaņā ar Regulas 2015/848 84. panta 1. punktu šīs "regulas noteikumus piemēro tikai maksātnespējas procedūrām, kas sāktas pēc 2017. gada 26. jūnija. Darbības, ko parādnieks veicis pirms minētās dienas, turpina reglamentēt tiesības, ko tām piemēroja to veikšanas laikā."

56. Lai arī visai negribīgi, tomēr esmu spiests piekrist šim apgalvojumam. Tā kā prejudiciālajā lūgumā un arī Tiesai iesniegtajos lietas materiālos nav īsta skaidrojuma par to, kā šis iespējami *sui generis* mehānisms darbojas un, ja darbojas, cik lielā mērā tas atšķiras no Beļģijas Civilkodeksā paredzētajām vispārējām ieskaita normām, nākas konstatēt, ka es nekādā jēgpilnā veidā nevaru novērtēt, vai uz šo mehānismu var attiecināt Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmajā daļā minēto terminu "pilnvaras un procedūras", vai arī tas ir uzskatāms par priekšrocībām, kā norādīts minētā punkta trešajā daļā.

57. Beļģijas valdība pakārtoti savam apgalvojumam par nepieņemamību norāda, ka *sui generis* mehānisms tikai vienkāršo piedziņas procedūru un tādējādi nebūtu uzskatāms par privilēģiju (priekšrocību).

58. Ja Tiesa uzskatītu, ka trešais jautājums ir pieņemams, un ja, kā apgalvo Beļģijas valdība, šis mehānisms tikai vienkāršo piedziņas procedūru un nepiešķir pirmtiesības jeb prioritātes tiesības attiecībā uz savu prasījumu apmaksas secību vai apmaksas kategoriju vai kā citādi dod lielāku priekšroku Beļģijas valstij, nevis kreditoram, tad [33], manuprāt, uz šo mehānismu attiecas Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmajā daļā minētās pilnvaras un procedūras.

59. Ar to gribu teikt, ka tas būtu dalībvalsts ziņā nodrošināt, ka tā savās ar parādu piedziņu saistītajās reglamentējošās normās paredz vispārējas pilnvaras veikt ieskaitu attiecībā uz visiem parādiem un iztiek bez savstarpīguma prasības neatkarīgi no kreditora identitātes. *Ja* 2004. gada 27. decembra programmlikumam un 2008. gada 22. decembra programmlikumam patiešām bija šāda iedarbība, un tas ir jautājums, kas pilnībā jānovērtē un jānoskaidro valsts tiesai, tad būtu uzskatāms, ka šīs lielākās pilnvaras veikt ieskaitu ietilpst parastajās "pilnvarās un procedūrās", kas noteiktas valsts tiesību aktos attiecībā uz maksātnespēju, tādā veidā, kā paredzēts Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmajā daļā.

60. No otras puses, varētu atzīmēt, ka Komisija apgalvo, ka šeit skatītais mehānisms, šķiet, piešķir Beļģijas valstij pirmtiesības saņemt samaksu, kas ir atkāpe no parastajām ieskaita veikšanas normām, un tādējādi būtu uzskatāms par privilēģiju (priekšrocību), kas paredzēta Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā [34]. Lai arī šis jautājums diemžēl ir jāskata, pamatojoties tikai uz tīru hipotēzi, ja 2004. gada 27. decembra programmlikumā un 2008. gada 22. decembra programmlikumā bija paredzēts, ka Beļģijas valstij tiek piešķirtas pirmtiesības vai lielākas tiesības veikt ieskaitu, kādu nav citiem kreditoriem, ar to, ka netiek prasīts parādu savstarpīgums, tad, manuprāt, tās varētu būt "priekšrocības" Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešās daļas nozīmē.

61. Protams, pat ja tas tā ir, *pats par sevi* tas neko nemaina, jo ir jāatgādina, ka Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā ir *arī* norādīts, ka pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij nav jāpiešķir šādas pirmtiesības attiecībā uz pieprasījuma iesniedzējas valsts līdzīgiem prasījumiem, ja vien attiecīgās dalībvalstis nav konkrēti vienojušās citādi vai ja vien šādas pirmtiesības attiecībā uz pieprasījuma iesniedzējas valsts prasījumiem nav paredzētas pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts tiesību aktos.

33 Situācija, kas jāpārbauda iesniedzējtiesai.

34 Komisija uzskata, ka iesniedzējiesai ir jānovērtē, vai attiecīgais ieskaita mehānisms sniedz priekšrocības. Skat. Komisijas apsvērumu 47. punktu.

62. Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, taču no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem un it īpaši no 1979. gada 20. jūlija likuma [35] 15. panta varētu izrietēt, ka saskaņā ar Beļģijas tiesību sistēmu pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumiem faktiski *netiek* piešķirtas nekādas šādas priekšrocības jeb privilēģijas [36].

63. Turklāt, tā kā nav nekāda formulējuma, kas radītu šādas sekas, saskaņā ar Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešo daļu līdzīgā veidā kā saskaņā ar šā punkta pirmo daļu nemainās pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījuma statuss, un pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums netiek nodots pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij. Tas tādējādi nozīmē, ka šādas priekšrocības nevar radīt iznākumu, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums iegūst pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījuma statusu. Skaidrības labad es arī uzskatu, ka, ņemot vērā Direktīvas 2010/24 mērķi, proti, *inter alia* nodrošināt, ka pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts palīdz pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij piedzīt tās prasījumus, Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā paredzēto priekšrocību piešķiršanai ir jādarbojas par labu pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts interesēm, nevis pretēji tām.

VI. Secinājumi

64. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu uz *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Beļģija) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Direktīvas 2010/24/ES (2010. gada 16. marts) par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem un citiem pasākumiem 13. panta 1. punkta pirmā daļa, kurā noteikts, ka "jebkuru prasījumu, saistībā ar kuru iesniegts piedziņas pieprasījums, apstrādā tā, it kā tas būtu pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījums", ir jāinterpretē tādējādi, ka pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir jāizmanto pilnvaras un procedūras, kas paredzētas normatīvajos vai administratīvajos aktos un ko piemēro prasījumiem saistībā ar identiskiem vai līdzīgiem noteiktajiem maksājumiem vai nodokļiem tās tiesību sistēmā. Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmā un trešā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums tomēr neiegūst materiālā prasījuma statusu, kāds ir pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij.

Termins "priekšrocības" Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā attiecas uz jebkuru mehānismu, kurš nodrošina, ka vairāku vienlaicīgu prasījumu gadījumā priekšroka tiks dota pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījuma apmaksai. Tas varētu tostarp ietvert pirmtiesības jeb prioritātes tiesības, kas piešķirtas pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumiem, attiecībā uz prasījumu apmaksas secību vai apmaksas kategoriju, ņemot vērā šīs dalībvalsts maksātnespējas sistēmu. Pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts var, lai arī tas netiek prasīts, piešķirt šādas pirmtiesības jeb prioritātes tiesības attiecībā uz pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumiem.

Valsts tiesību aktos noteiktās vispārējas pilnvaras veikt savstarpējus vai abpusēju prasījumu ieskaitu ir daļa no pilnvarām un procedūrām, kas noteiktas valsts tiesību aktos ne tikai attiecībā uz pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumu piedziņu, bet arī attiecībā uz citu kreditoru prasījumiem, ja pastāv savstarpēji vai abpusēji prasījumi un ja tiem principā piemērojama Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmā daļa.

35 Skat. arī 20. panta 1. punktu likumā *Loi transposant la Directive 2010/24/UE du Conseil du 16 mars 2010 concernant l'assistance mutuelle en matière de recouvrement des créances relatives aux taxes, impôts, droits et autres mesures du 9 janvier 2012* (2012. gada 9. janvāra Likums, ar kuru transponē Padomes Direktīvu 2010/24/ES (2010. gada 16. marts) par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem, un citiem pasākumiem), kurā arī norādīts, kas gan ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, ka ārvalstu prasījumiem, attiecībā uz kuriem tiek lūgta palīdzība, *nepiešķir* nekādas privilēģijas.

36 Beļģijas valdība savu Tiesai iesniegto argumentu 51. punktā arī norādīja, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījumiem *netiek* piešķirtas nekādas "privilēģijas".

Mehānisms, kas tikai vienkāršo piedziņas procedūru un nepiešķir pirmtiesības jeb prioritātes tiesības attiecībā uz pieprasījuma saņēmējas dalībvalsts prasījumu apmaksas secību vai kategoriju, ietilpst Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta pirmajā daļā minētajās pilnvarās un procedūrās.

Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešā daļa nemaina pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījuma statusu un nenozīmē, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts prasījums ir jānodod pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij. Ņemot vērā Direktīvas 2010/24 mērķi, proti, *inter alia* nodrošināt, ka pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts palīdz pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij piedzīt tās prasījumus, Direktīvas 2010/24 13. panta 1. punkta trešajā daļā paredzēto priekšrocību piešķiršanai ir jādarbojas par labu pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts interesēm, nevis pretēji tām.